بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/320
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މޫސާ އިބްރާހީމް/ އިރަމާގެ، ސ.ހުޅުދޫ
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: ވީބީ ބްރަދަރސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: މަސައްކަތާއި މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުބޮޑުކަން ހުށަހަޅާ
  މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޢު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

ނިމުނު ތާރީޚު: 07 ޛުލްޙިއްޖާ 1445 / 13 ޖޫން 2024

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 13 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1443 / 19 އޮކްޓޫބަރު 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 3098/Cv-C/2019
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: މަސައްކަތާއި މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގު ހޯދުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 04 ސެޕްޓެމްބަރު 2019 • ނިމުނު ތާރީޚް: 16 ޖުލައި 2020

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ފޫސް އިންޑިޔާ/ އިރަމޮގެ، ސ.ހުޅުދޫ

ވަކީލު ފަރާތް:

އަލްއުސްތާޛު ސަލީމް އަޙްމަދު / އިބްރާހީމް ޝަރީފް

އަލްއުސްތާޛު

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް

ވިޒި ޓްރަވަލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ވަކީލު ފަރާތް:

އަލްއުސްތާޛު އަބްދުﷲ ޢަލީ / ސަފްވާން ޝަރީފް

އަލްއުސްތާޛު

މަތިން- ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ޤަވާޢިދުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު-

ބަލައިގަނެވުނު

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: (މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

މައްސަލައިގެ ތަފާސީލު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް [illegible]/ [illegible]ގެ، މޫސާ އިބްރާހީމް[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުނު ޝަރީ ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ޑީޖީ ޕްރޮޕަޓީސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް[2] އެވެ. މީގެ ފަހުން "ޑީޖީ ޕްރޮޕަޓީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާކުރެވިފައިވާ ޑީޖީ ޕްރޮޕަޓީސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ނިސްބަތްކޮށްފައެވެ.

[illegible]

2. މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ޑީޖީ ޕްރޮޕަޓީސް އަށް 2002 ވަނަ އަހަރު ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގެ 85 ސްކެއަރފޫޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible]، 140,000/- (އެއްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް އެދި 02 ޖޫން 2019 ގައި މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ޑީޖީ ޕްރޮޕަޓީސް އަށް ސިޓީއެއް ހުށަހަޅުއްވައެވެ. އެ ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"2002 ވަނަ އަހަރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 85 ސްކެއަރފޫޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 140,000/- (އެއްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 10 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 10 [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1000/- (އެއްހާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] [illegible] 1000/- (އެއްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible]."

މިފަދައިންނެވެ.

---

[1] އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A032542

[2] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-325/2002

3. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސިޓީގައިވާ ގޮތަށް ތަކެތި ހަވާލުކޮށްދީފައިވާތީ، ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާތީ، މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި އެ މައްސަލަ ބަލާފައިވެއެވެ.

4. މި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގައި ކުރެވުނު ދައުވާއާއި އެ ކޯޓުގެ ޙުކުމް

5. ސިވިލް ކޯޓަށް މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދައުވާއަކީ، ވީޖީ ބިލްޑަރސް އަށް މޫސާ އިބްރާހީމް 2002 ވަނަ އަހަރު ވިއްކާފައިވާ ކަމިންސް ބްރޭންޑުގެ 85 ކިލޯވޯޓްގެ ޖެނެރޭޓަރާއި [illegible] [illegible] އަގަށްވާ -/140,000ރ. (އެއްލައްކަ ސާޅީސްހާސް ރުފިޔާ) މޫސާ އިބްރާހީމްއަށް ދީފައިނުވާތީ، އެ ފައިސާ ހޯދުމަށާއި، ފައިސާ ނުދައްކައި ލަސްވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި [illegible] -/1000ރ. (އެއްހާސް ރުފިޔާ) އަދި [illegible] ދުވަސްތަކަށް -/1000ރ. (އެއްހާސް ރުފިޔާ) ގެ ބަދަލުން ފައިސާ ހޯދުން އެދި ހުށަހެޅި ދައުވާއެކެވެ.

6. ދައުވާގައި ބުނާ މުޢާމަލާތަކީ ވީޖީ ބިލްޑަރސް އާއި މޫސާ އިބްރާހީމާ ދެމެދު ހިނގާފައިވާ މުޢާމަލާތެއްކަން މޫސާ އިބްރާހީމްއަށް ސާބިތުކޮށްދީފައިވާތީ، ދައުވާގައި ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ ފައިސާއާއި ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް އެދުނު ފައިސާ ވީޖީ ބިލްޑަރސްއިން މޫސާ އިބްރާހީމްއަށް ދައްކަން [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

7. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައެވެ. އެ ނުކުތާތަކަކީ:

7.1 ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާނީ ހެކީގެ ސައްޙަކަން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭން ޖެހޭ ނުވަތަ ހާލަތުގައި އެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރާ މުޢާމަލާތުގައި ވަޒަނާއި ހަމަޖެހޭ ހެކިބަހުން ނުވަތަ އިޢުތިރާފުން ސާބިތުކޮށް ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް އޮންނަންޖެހޭކަމަށް ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް އަދި ވަޞީލަތްތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޞީލަތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުއްވި ހެއްކާއި ދަޢުވާއަށް ތާއީދުކޮށްފައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައިގައި ހިފުން މުޢާމަލާތް ހިނގާފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދެވިފައި ނުވާކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ހުށަހެޅުއްވި ހެކިތަކާއި ޚިލާފަށް ހުއްޖަތްތަކަށް ނުބަލާ އަދި މުޢާމަލާތް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ބަލައިގަންނަންޖެހޭގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޞީލަތް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކި ޙާސިލުކުރެވުނުގޮތާ ނުވަތަ ކަމަށް ބެލުން ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންތައްތައް

8. ސިވިލް ކޯޓުގައި ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއަކީ، 2002 ވަނަ އަހަރު މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ލިބި ބަދަލުކޮށްދިނުމަށް ވުޖޫދުވެފައިވާ ކަރުނބާ ބަދަލުކުރުމުގެ 85 ހާޑުވެއާގެ ޖެނެރޭޓަރު މުޢާމަލާ ގަނޑުގެ މަ

އަދި އަދާކޮށްފައިނުވުމުގެ ސަބަބުން ލިބިފައިވާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ހޯދުމަށް ކޮށްފައިވާ ދައުވާއެއްކަމާއި، މި މުއާމަލާތް ހިނގާފައި ނުވާކަމަށް ބުނެ، ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްދީ، ދައުވާކުރެވުނު ފައިސާގެ އަދަދު އެނގޭނެ ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީއާއި، މިއީ 17 އަހަރު ކުރިން ކޮށްފައިވާ މުއާމަލާތެއްކަމާއި، އެއީ ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ ފަރާތުން ދައުވާކުރެވުނު ފައިސާކަން ސާބިތުނުވާތީ، އެ ފައިސާ ދައުވާކުރެވުނު ތަކެއް ނުދެއްކި ހުރިކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެވޭނެކަމަށް ނުވާތީ، ސިވިލް ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

9. މި މުއާމަލާތަކީ ސިޓީ ޗެކްއެއްގައި ހިނގާފައިވާ މުއާމަލާތެއްކަން ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ ބަޔާނުން ބިލްޑަރސް ލިބުނުކަމާއި، އެ ފަރާތުން ދުސްތޫރުގެ ފައިސާގެ އަދަދާއި، މުއާމަލާތް 17 އަހަރު ކުރިން ހިނގާފައި އޮތް އެއްވެސް ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމާއި، އެ ތަފާސްހިސާބު ސާބިތުކުރުމަށް ފޮނުވި ސިޓީއާ ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ ފަރާތުން ހާމަކޮށްފައިވާކަމާއި، އެގޮތަށް ބައްދަލުކޮށްފައިވާ އުމުރު ކަމަކަށް އިންކާރުކޮށްފައިވާކަމުގެ ތެރޭގައި ހިނގާފައިވާ، އިސްތިއުނާފު ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

10. ސަފުހުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ، ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރު ކަމަށާއި، އެ ފަރާތް ހަރަކާތް ވީބީ ބިލްޑަރސްއަކުން އެ ސިޓީ ދޫކުރި ފަރާތް، އެކަމާއި ގުޅިގެން ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ ޑިރެކްޓަރުގެ ބައްދަލުކުރެވުނުކަމާއި، އެ ބައްދަލުވުމުގައި ފައިސާ ދިނުމަށް ވީބީ ބިލްޑަރސްގެ މެނޭޖިންގ ޑިރެކްޓަރ އެއްބަސްވުން ސާބިތުކުރެވިފައިވާތީ ފާހަގަކޮށް، ސުޕްރީމްކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޒާހިރު ވ. އޯކިޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް**[3] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހެކީގެ ބައްޔިނާތަކުން ސާބިތުކުރެވުން ނެތް ހާލަތުގައި، އެ މުއާމަލާތާއި ގުޅޭ ހެކިބަހަން ނުވަތަ އެ ބަޔާނުންވެސް

---

[3] 2017/SC-A/40

ދިފާޢުކުރުން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ފުރުޞަތު އޮންނާނެކަމަށް މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

11. ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގެ 05 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ 1 ގައި ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކާއި [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible]، މި މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހެކިތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކަންކަން [illegible] [illegible] ސާބިތުވާކަމާއި، ހެކި [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި [illegible] ފުރުޞަތު ގެއްލިފައިވާކަމަށް މޫސާ އިބްރާހީމް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

12. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތުން [illegible] މޫސާ އިބްރާހީމް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުވި [illegible] ފަރާތުން [illegible]

13. މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ގެ މައްސަލާގައި [illegible] މޫސާ އިބްރާހީމް

ފަރާތުން ވީބީ ބްރަދަރސްއަށް ވިއްކާފައިވާ މުދަލުގެ އަގުގެ ގޮތުގައި -/140,000ރ (އެއްލައްކަ ސާޅީސް ހާސް ރުފިޔާ) އަދި ފައިސާ ނުދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް ސިވިލް ކޯޓުން އެދިފައިވާ ފައިސާ މޫސާ އިބްރާހީމަށް ދެއްކުމަށް ވީބީ ބްރަދަރސްއަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

14. މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާއަކީ، ވީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ނުދައްކާ ހުރުމުން ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާ، އެ ދަޢުވާގައި މޫސާ އިބްރާހީމަށް އެއްގޮތަށް ވިއްކަން އެއްބަސްވެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަމަށާއި، އެކަން އަދި ވީބީ ބްރަދަރސްއަށް ފޯނުން ސަޕްލައިކުރި އިންވޮއިސް ތައް ވިއްކާފައިވާ ތަކެތި ކަމަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާކަމަށާއި، އަދި އެ މުދަލުގެ ރަސީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކަމަށް ވީބީ ބްރަދަރސް އިން ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

15. މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ވީބީ ބްރަދަރސްގެ އޮފީހުގެ މެނޭޖަރު ޑިރެކްޓަރ ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވީ، ސިޓީ ފޮނުވުމުން ބައްދަލުކުރި ބައްދަލުވުމުގައި އެ މުޢާމަލާތާއި ގުޅިގެން ފައިސާ ދިނުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ވީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން 25 ނޮވެންބަރު 2019 ގައި ހުށަހެޅި ބަޔާނުގައިވެސް އެކަމަށް އިންކާރުކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް، އިތުރު ހެއްކެއް ނެތަސް ޤަރީނާއެއް މޫސާ އިބްރާހީމް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާތީ ވީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައެވެ.

16. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ **ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު ވ. [illegible] ހޯލްޑިންގްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް**[4] ޤަޟިއްޔާގެ ސަފްޙާ ހުކުމުގެ 28 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ދަޢުވާކުރާ

---

[4] 2017/SC-A/40

ފަރާތުން ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ޑޮކިއުމަންޓްތަކުގެ ސައްޙަކަމާމެދު ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުން އިންކާރުކުރަނަމަ އަދި އެ ޑޮކިއުމަންޓްގެ ސައްޙަކަން ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ސާބިތުކޮށްދެވެން ނެތް ހާލަތެއްގައި، އެ ޑޮކިއުމަންޓުގައި ބަޔާންކުރާ މުޢާމަލާތަކީ އެހެނިހެން [illegible] ހެކިން [illegible] ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއް [illegible] ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ފުރުޞަތު [illegible] ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް އޮންނާނެއެވެ." މިހެންކަމަކާއި، މޫސާ އިބްރާހީމް ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] 2 ޖުލައި 2019 ގެ ތާރީޚުގައި [illegible] ބީބީ ބްރަދަރސްއަށް ފޮނުވި ސިޓީ [illegible]، އެ ސިޓީގެ [illegible] އެއްވެސް [illegible] ބީބީ ބްރަދަރސްއިން [illegible]، ބީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން [illegible]، ސިޓީގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މޫސާ އިބްރާހީމް ފަރާތުން [illegible] [illegible].

17. މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ޑޮކިއުމަންޓް 1 ގައިވާ ސިޓީގައިވާ، [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އަދި (ށ) އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ށ) އިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން [illegible].

އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން [illegible]

18. ބީބީ ބްރަދަރސްގެ ފަރާތުން [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރާ ކަންތައްތައް

19. މި އިސްތިއުނާފުގައި މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ކުރާ މައިގަނޑު ސަބަބުތަކަކީ، އޭނާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ސަބަބީ ހުޖްޖަތެއް ނުވަތަ ހެކިތަކެއް ބަލައިނުގަނެ ނިންމާފައިވާތީ ސަބަބުތަކެއް އެނގެއެވެ. އަދި މިއީ ވަކީލުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށް އެނގޭ ފަރާތުން ފާހަގަކުރެއެވެ.

20. ވަކީލުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"5. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަކީލުންގެ ދެމެދުގައިވާ އިޚްތިލާފުތަކުގައި އަންގަރިވާ ކަންތަކުން
ވަކީލުން ދުރުހެލިވާންވާނެއެވެ.
(1) މައްސަލައިގައި ހުކުމްކުރުމަށް ހުއްޓި ގަޑީން."

މި ފަދައިންނެވެ.

21. ސިވިލް ކޯޓުން މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދައުވާ ފޯމުގެ 10 ވަނަ ނަންބަރުގައި، މައްސަލަ ނުވަތަ ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅަންބޭނުންވާ ލިޔުންތަކާއި ހެކިން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ޑޮކިއުމަންޓް 1- ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ފޮނުވި ސިޓީ ކަމަށް، އަދި މި ސިޓީ ހުށަހަޅަނީ، ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ބޮޑި އަނބުރާ ބަދަލުކުރުމަށް އެދިފައިވާ ޗެކުތަކުގެ އެންގިކަން ސާބިތުކުރުމަށް އަދި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ސިޓީއާ ހަވާލުވިކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި ހުރިހާ ލިސްޓްގެ ފޮޓޯގައި ދައުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ސަފުހާ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި "1.ޑިމާންޑް ސަޕްލީ/ ކ.ލޯނު" ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅުއްވުމުން ބުނެފައިވާ ސަފްހާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ތެލި ޑީޑީ ހަވާލުކުރަމުން ދިޔަކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި އަދި ދުވަހުގެ އަދަދާ ވައިސް ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ލިބިފައިވާކަން ސާބިތުކުރުމަށް" މި ފަދައިންނެވެ.

22. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ހެކި ހާޒިރުނުކުރުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރު ނިންމާފައިވާ ސަބަބު އެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] ހެކިންގެ ގޮތުގައި [illegible] ނަން ހުށަހަޅާފައިވުން، އެފަރާތުގެ ނަން ހުށަހަޅާފައިވަނީ، ދަޢުވާގައި [illegible] މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/96 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] ކުންފުނީގެ އަސާސީ [illegible]"

މިފަދައިންނެވެ. ސިވިލް ކޯޓުން މޫސާ އިބްރާހީމް ހުށަހެޅި [illegible] އޭނާގެ ފަރާތުން [illegible] މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019

ފަސޭހައާއި ފުރުޞަތުދެވުން ނުކުތާތަކުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"... މި ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ދޫސް އިބްރާހީމް ހުށަހަޅާފައިވަނީ 2002 ވަނަ އަހަރު ވިއްކާފައިވާ ބޯޓު މުދަލުގެ އަދި އޭގެ 12 (ބާރަ) އަހަރު ފަހުން، ކޮށްފައިވާ 02 ޖުލައި 2019 ގައި ދޫސް އިބްރާހީމް ވިޒީ ބަދަލުކުރަނީ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ލިޔުންތައް ހުށަހަޅާ ސިޓީ ކަމުގައި، ދޫސް އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ދަޢުވާގައި ބުނެފައިވާ ބޭނުމަށް ޖަހާފައިވާ ވިޔަފާރި އެއްގޮތް އެއްބަސް ގެއްލުމާ ހުށަހަޅާފައިވާ ދޫސް އިބްރާހީމްގެ ދެފަރާތް އެއްބަސް ފައިސާއާ ދެފަރާތުގެ ދިވެހި ކަމަށް ވީޒީ ބަދަލުކުރާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވޭ، މަދަނީ މުޢާމަލާތުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު އޮތުމަކީ ދަޢުވާކަން ފަރާތުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން ކުރުމަށް ދަލީލެއްނެތް، މިދަޢުވާގައި ބާރުއަރާ ވިޔަފާރިގެ މުޢާމަލާތު ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު އޮތުމަށްދެކޭ ފަރާތަކީ ދޫސް އިބްރާހީމް ކަމުގައިވާތީ، ދޫސް އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހުކުމަކަށް ބަލައިލުމުން މިއީ ދޫސް އިބްރާހީމް އާއި ވީޒީ ބަދަލުކުރާ ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައި ލިޔުމެއް ދެމުން ކޮށްފައިވާ މުޢާމަލާތަކަށް ސަރުކާރަށް ބަލަމުން ނުވާކަން އެނގެން އޮތުން ބޭނުމެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

23. ޝަރީޢަތް ކުރި ހުކުމްގެ ފުރަތަމަ ސިޓީގެ ކޮޕީއާ ދޫސް އިބްރާހީމްއަށް ދިފާޢުކުރެވުނު، ވަކި ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތު ހިނގިކަމުގެ ލިޔުމެއް ސިޓީގެ ކޮޕީއާ ހުކުމްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ވިޔަފާރިއެއް، އެކަމުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތް ކުރި ހުކުމްކޮށްފައިވާ، ވަކި ވިއްކުމުގެ މުޢާމަލާތު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުކުމްގެ ސިޓީގައި ބޭނީ ފޮތްއާގައި ސާބިތުކުރުމުގައިވާކަން އެނގޭ، ސިޓީގެ ކޮޕީއާ ކުރި ހާޟިރުކޮށްފައިނުވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ޤަވާޢިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާ ޖެހޭކަން ކަމަށް އަހުރެންނަށް ގަބޫލުކުރެވެއެވެ.

ނިންމަން ފެންނަ ގޮތް

24. މިސްލު ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެހެން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، މޫސާ އިބްރާހީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ސަފާއީ ހެކި ހާޒިރުކުރުމަށް ފުރުޞަތުދީގެން އެ ކޯޓުން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި މި މައްސަލަ އެ ކޯޓަށް އަނބުރާ ފޮނުވުމަށް ކަނޑައަޅަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލްގެ ރައުޔު

25. ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ރިޔާޟް ފަހުމީ ގެ ރައުޔު

26. ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ސަޢީދުގެ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

27. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ބަލާ ނިންމުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ނަމަވެސް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ބަލާ ނިންމި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[5] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ވެ.[6] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ވާނެއެވެ.[7]

- **ޙުކުމް:**

[illegible]، އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3098/Cv-C/2019 ގެ މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ބާޠިލުކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޙުކުމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް އަނބުރާ ފޮނުވުމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު [illegible]   ފަނޑިޔާރު [illegible]   ފަނޑިޔާރު [illegible]

(ރިޔާސަތު)

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)